

TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 26. april 2017 truffet vedtak i

Sak nr: 16-107 (arkivnr: 16/1479)

Saken gjelder: Klage fra A på jordskiftedommer B ved X jordskifterett

Utvalgsmedlemmer: Unni Sandbukt (leder)
Liv Nergaard
Ketil Myhre
Svein J. Magnussen
Turid Ellingsen

Trond Berge har fratrudd som inhabil i saken, og Liv Nergaard deltok i hans sted.

Offentlighet: Vedtaket er offentlig, jf. offentlighetsloven § 3.

Vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder forhold som utvalget ikke kan vurdere.
2. Det foreligger for øvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor jordskiftedommer B.

Innledning:

Ved brev av 28. november 2016 har A klaget på jordskiftedommer B ved X jordskifterett. Klagen gjelder dommeratferd. Klagen er forelagt jordskiftedommer B, som ved brev av 16. desember 2016 har avgitt uttalelse. Klagen er supplert ved flere e-poster i perioden frem til 4. april 2017. Jordskifterettsleder C ved X jordskifterett og jordskifterettsleder D ved Y jordskifterett er orientert om klagen og har avgitt uttalelse henholdsvis den 19. desember 2016 og 10. januar 2017.

Saksfremstilling:

Saken gjelder en jordskiftesak som klager begjærte den 30. juni 2016, hvor klager ønsker å få plassert grensemerker, avklare veirett og gjenåpne en vei. Saken var i utgangspunktet fremsatt hos Y jordskifterett, men ble overført til X jordskifterett grunnet kapasitetsproblemer ved Y jordskifterett. Det var planlagt et saksforberedende rettsmøte 5. april 2017, men klager valgte i stedet å trekke saken. Ved kjennelse av 28. mars 2017 ble saken hevet.

Klager – A – har i hovedsak vist til følgende:

Etter at hun ikke mottok et vedlegg til et dokument, spurte hun dommeren om hun kunne få alle dokumentene i saken, inkludert de hun selv hadde sendt. Hun hadde sett at dokumenter manglet og var uleselige, og ville forvise seg om at de dokumentene hun hadde sendt var leselige og at ingenting manglet. Hun fikk da tilsendt en dokumentliste, som ikke viste hvor mange og hvilke dokumenter som var i hver forsendelse. I tillegg var overskriftene endret i forhold til hennes mailer, slik at hennes dokumenter og dokumentlisten ikke var sammenlignbare. I dokumentlisten var det i tillegg to færre mailer enn hun hadde sendt.

Hun har også etterspurt papirutgave av de dokumentene hun har sendt inn, uten at hun har fått dette.

Da hun ikke mottok de etterspurte dokumentene, kontaktet hun domstolleder ved X jordskifterett. Jordskifterettsleder C opplyste at hun skulle få de etterspurte dokumentene, men presiserte at det var jordskifterettsleder i Y jordskifterett som er leder i denne saken. Etter dette mottok hun kun et uteglemt dokument, og ikke de dokumentene hun selv har sendt inn.

Hun kontaktet da jordskifterettsleder ved Y jordskifterett, men D opplyste at han ikke hadde tid til å blande seg inn i hvordan dommeren behandlet saken. I denne saken er det derfor ingen overordnet for dommeren, og som tar ansvar for saken.

Dommeren opplyste henne at det var nødvendig med saksforberedende møte på grunn av at det var usikkerhet om hva saken gjaldt. Hun har ikke mulighet til å reise 50 mil for å diskutere saken, så dersom det er usikkerhet må det sies til henne at kravet ikke forstås. Dette er ikke gjort.

Det virker som at det har gått prestisje i at hun ikke skal få de dokumentene som de andre har fått, og hun føler dette høyst utrygt. Det har også vært vanskelig å samarbeide med dommeren, da særlig i forbindelse med planlegging av tid og sted for møte.

Dommeren har også forandret på hva hun har fremmet sak om, og feiltolket hennes legeerklæringer. Både innholdet i kjennelsen og saksforberedelsen har ulike feil.

Innklagede – jordskiftedommer B – har i hovedsak vist til følgende:

Etter det han forstår gjelder klagen i hovedsak at han ikke har sendt klager dokumenter og at han ikke tar tilstrekkelig hensyn til hennes ønske om tidspunkt og sted for rettsmøte.

Slik saken lå an var det nødvendig at det først ble gjennomført et saksforberedende rettsmøte. Innkalling til dette ble sendt 26. oktober 2016. Etter henvendelser fra klager ble møtet først utsatt til 24. januar 2017, og deretter til 5. april 2017. Klager har gjentatte ganger kommet med innspill til valg av lokaler og tidspunkt for rettsmøtet, og hun har ikke alltid fått sine ønsker innfridd. Av denne grunn forstår han at klager mener at han samarbeider dårlig.

Klagers henvendelser om dokumenter har de besvart etter beste evne, og de har ikke på noen måte nektet klager å få dokumenter. Noen ganger kan det imidlertid være at de ikke fullt ut har forstått hva hun har etterlyst. Klager har da blitt bedt om å presisere henvendelsene. Om det er noe i klagers korrespondanse han har misforstått, beklager han det.

I ett tilfelle har de funnet en feil. En feil innstilling på skriveren gjorde at det bare ble skrevet ut og sendt partene en del av et kart. De oppdaget det dessverre ikke før 14. desember 2016. Feilen ble rettet umiddelbart og de har beklaget dette.

De har for øvrig ikke funnet mangler mellom det som er sendt og det som fremkommer av dokumentlisten. Eposter som er av en slik karakter at de ikke kan regnes som en del av saksbehandlingen vil ikke fremkomme i dokumentlisten.

Når det gjelder kvaliteten på dokumentene som er sendt ut, har de små muligheter for å gjøre kopiene/utskriftene bedre enn det som er innsendt. Klager har fått tilbakemelding på fremgangsmåte for å anmode motparter om å skaffe til veie bedre kopier.

Både i denne saken og i andre saker gjør han sitt ytterste for å yte den service som er nødvendig for å bevare tilliten blant partene. Beklageligvis har han ikke lyktes med dette i denne saken, til tross for at han her har brukt mer tid og ressurser enn vanlig.

Han kan for øvrig ikke se at han har foretatt seg noe eller latt være å foreta seg noe som skal gi grunnlag for disiplinærreaksjon.

Domstolleder – jordskifterettsleder C – har i hovedsak uttalt følgende:

Han oppfatter det slik at klagen gjelder jordskifterettens håndtering av saksdokumenter, samt omstendigheter knyttet til beramning av et rettsmøte. I en telefonsamtale uttrykte klager bekymring for om alle vedleggene hun hadde sendt inn sammen med hennes begjæring hadde kommet inn i saken. Han oppfordret klager til å sende e-postene på nytt, slik at de fikk sjekket om noe manglet. Dette ble gjort, og ingenting manglet.

Klager ga også uttrykk for misnøye med dommerens beramning av rettsmøte, og ba han gripe inn. Han forklarte at det ligger til dommeren å ta beslutninger om saksbehandlingen.

Etter telefonsamtalene med klager har han inntrykk av at det er noe utfordrende for henne å forholde seg til at den saken hun selv har begjært er underlagt domstolsbehandling.

B er bevisst på å behandle parter og andre aktører på korrekt måte, og har strukket seg langt også i denne saken. Det må her tilføyes at det har vært utfordrende og tidkrevende i forhold til klager. I tillegg til alle telefonhenvendelser, har hun i løpet av de siste ukene sendt 35 e-poster til deres postmottak.

Domstolleder – jordskifterettsleder D – har i hovedsak uttalt følgende:

Han har skrevet en kjennelse om jordskiftedommerens habilitet i saken, der slutningen var at dommeren er habil til å behandle saken.

Flere av de tilsatte ved Y jordskifterett har snakket med klager og svart på hennes spørsmål, inkludert han selv.

Hans inntrykk er at dommeren ikke kan bebreides for hans saksforberedelse i saken, og heller ikke i forhold til sin kommunikasjon med klager.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Partene er orientert om retten til å forklare seg muntlig for utvalget, men ingen av dem har bedt om å få avgi forklaring, jf. domstoloven § 238 annet ledd. Tilsynsutvalget har ikke funnet grunn til å pålegge noen av partene å forklare seg for utvalget.

En viktig begrensning i utvalgets myndighet følger av bestemmelsen i domstoloven § 236 fjerde ledd, hvor det er bestemt at utvalget ikke kan vurdere forhold som kan brukes som grunnlag for anke eller gjenåpning. Dette gjelder for eksempel innsigelser mot dommerens beslutninger i forbindelse med saksbehandlingen, prosessledelsen eller innvendinger mot selve rettsavgjørelsen. Det er uten betydning om ankeadgangen er benyttet eller ikke.

Utvalget kan heller ikke vurdere prosessuelle avgjørelser som ikke kan ankes, for eksempel beslutninger om tid og sted for hovedforhandling eller lignende, jf. Ot.prp. nr. 44 (2000-2001) side 175.

A har anført at hun ikke har fått tilsendt kopier av dokumentene i saken, også dokumenter som hun selv har sendt inn. Hun frykter at jordskifterettens utsending av dokumentene i saken har vært mangelfull og har vist til at enkelte dokument er uleselige. Videre har hun anført at jordskiftedommeren har vært lite fleksibel i forbindelse med fastsetting av tid og sted for rettsmøter.

Klagen og etterfølgende e-poster til Tilsynsutvalget bærer preg av at klageren mangler kunnskap og forståelse for Tilsynsutvalgets rolle og funksjon samt hva Tilsynsutvalget kan og ikke kan behandle. Tilsynsutvalget kan blant annet ikke instruere en dommer om saksbehandlingen.

Som nevnt over er beramning av rettsmøtet, fastsetting av tid og sted for rettsmøte, et prosessuelt forhold som Tilsynsutvalget ikke kan behandle.

Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstoloven § 236 første ledd.

Tilsynsutvalget forstår det slik at A klager på dommerens adferd under saksforberedelsen, i forbindelse med utsending av dokumenter.

Dette er forhold som utvalget kan vurdere.

I forarbeidene til domstoloven kap. 12, er det nærmere beskrevet hva som skal være retningsgivende for utvalgets vurdering av dommeratferd.

Utvalget viser bl.a. til Ot.prp. nr. 44 (2000-2001) side 199 hvor følgende er uttalt:

”God dommerskikk har å gjøre med hvordan en dommer utfører sine oppgaver. God dommerskikk er knyttet til en rekke forhold. For det første vil dommerens opptreden i retten være gjenstand for vurdering. I den forbindelse kan spørsmål om møteledelse, opptreden overfor parter, vitner og andre aktører være av betydning. Videre vil spørsmål om brudd på god dommerskikk kunne komme inn i forbindelse med vurdering av hvordan saksbehandlingen utføres, herunder om dommeren opptrer sendrektig, er dårlig forberedt til møter og mangler organisering av forberedelsen til rettsmøter osv.”

Det er en viktig rettesnor for Tilsynsutvalget om det er påvist forhold som er egnet til å svekke tilliten til domstolene og dommerne, jf. Ot.prp. nr. 44 (2000-2001) side 174.

Det må være påvist konkrete forhold, f.eks. i form av krenkende utsagn eller annen klanderverdig opptreden fra dommerens side, for at utvalget skal kunne reagere med disiplinærtiltak.

Tilsynsutvalget kan ikke se at slike forhold er sannsynliggjort. Det er derved ikke grunnlag for å konkludere med at jordskiftedommer B har opptrådt i strid med god dommerskikk.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder forhold som utvalget ikke kan vurdere.
2. Det foreligger for øvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor jordskiftedommer B.